

Vtorek, četrtek in soboto izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na doma

za vsa leta 8 g. — k.
pol leta 4 " — " "
četrt " 2 " 20 "

Po pošti:
za vsa leta 10 g. — k.
pol leta 5 " — " "
četrt " 2 " 60 "

SLOVENSKI NAROD.

Vredništvo in opravništvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

Oznani:

Za navadno tristočno vrsto se plačuje:
6 kr. če se tiska 1krat,
5 " " " 2krat,
4 " " " 3krat.
veče pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štempelj) za 80 kr.

V pojasnjenje.

Ljubljanski shod in program južnih Slovanov je naše nasprotnike zopet enkrat podrezal in pri vseh oknih kričel zdaj na južne Slovane sploh in na naše slovenske voditelje posebej. Imenovati menda ni treba nobenega, saj jih poznamo vse. Kakor jih pa tudi že od davnej poznamo, vendar nismo mislili, da jim bode naš program vse dušno orožje iz rok pobral in da bodo na pol zgubljeno svoje stališče branili le z neslanimi šalami, s zavijanjem in denunciacijo. Tako n. pr. ljubljanski „Tagblatt“ dobro vé, da je njegova publicistična dolžnost spregovoriti ktero o ljubljanskem shodu. Toda ideja našega programa je previsoka za plitve glave Tagblattove in tako nam je v saboto napisal nek uvoden članič, ktere ga vsa moč obstaja v tem, ka se posmehuje, da se je mnogo priimkov v Ljubljani zbranih rodoljubov končevalo na — ič. Mi bi ne spregovorili besedice o takih onemoglih napadih, ko bi se pri tej priliki našim voditeljem ne očitala nedoslednost. Pravijo, da smo pustili „Slovenijo“, da smo popustili vse prejšnje programe in skovali celo novega. Ni besedice res na tem. „Slovenijo“ bomo zahtevali, kakor smo jo zahtevali do zdaj, samo da jo bomo zahtevali z večjo močjo, ker smo si pridobili novih zavaznikov. Od zedinjene Slovenije nikdar ne moremo odstopiti. Zakaj jo zahtevamo, je bilo tu že pregosto povedano. Naravnost smešno in otroče bi bilo, ko bi govoré o naši zvezi z južno-slovanskimi narodi odstopili od prve in glavne svoje tirjatve. Slovenija je ravno to, s komur hočemo stopiti v južno-slovansko zvezo. Brez Slovenije bi bili vsi naši južno-slovanski programi brez pomena, brez predmeta — gegenstandeslos.

Svojega prejšnjega programa nismo niti zapustili niti spremenili, pač pa smo ga bitno dopolnili, če tudi ne še dovršili. S samo Slovenijo nikamor nismo vedeli, samostalne grupe bi si v Cislajtanijski ne bili mogli priboriti, v nemški grupi bi bili v isti nevarnosti, kakor smo zdaj. Ravno iz tega, da smo hoteli Slovenijo snovati brez ozira našega na južne brate in južnih bratov na nas, ravno iz tega so izvirale dosedanje politične nedoslednosti naših ljudi; nismo vedeli, ali bi hodili v državni zbor ali ne in še mnogo enacega. Teh

nedoslednosti bode zdaj menda konec in to se imamo zahvaliti že sami ideji jugoslovanstva, kamo li sreče za nas, kader pride do dejanja!

Res da za ta trenotek ne moremo še reči, kdaj in kako se bode stvarila južno-slovanska zveza. A bilo bi ravno tako brezsrčno od nas, ko bi hoteli obupavati, kakor je neumno od naših nasprotnikov, ako se nam zaradi tega posmehujejo. Ne bomo opominjali na 3 samotne može, ki so stvarili svobodno Švico. Prijateljem in neprijateljem dajemo samo pomisliti, koliko časa je tega, ko je navdušena nemška mladina samo na nagi koži globoko pod odejo smela nositi črno-rudeče-zolte trakove, ko je nemška policija j.č. vedela tudi tu zvohati in nositelje uničevati kot veleizdajalce. Učenjake „Tagbl.“ et cons. opominjamo memogredé samo na popisovanje znanega dr. Laube-ja, ktero je bilo preteklo leto brati v „N. fr. P.“ In denes? Kar je bilo pred nekaterimi desetletji še najhujše rovarsko zločinstvo, to je denes „gottes wunderbare führung“ pod zaščito pruskega kralja; Nemčija je postala resnica, Viljelm si bode v kratkem na glavo posadil nemško cesarsko krono, in nemška pesem in nemška zastava se ne bode smela razvijati samo po onih krajih, kjer bode caroval sedanjí pruski kralj, ampak prav veleizdajsko se razvija tudi v Avstriji — vse drugo je znano. Opomniti hočemo na one čase italijanske zgodovine, ko se o zedinjenji Italiji ni smelo govoriti niti v privatnih krogih, še manj pa v zborih in časnikih, ko so rodoljubni laški politiki s svojimi idejami morali bežati v romane, v kterih so po stranskih potih podirali absolutizem in mladino navduševali za svobodo ter budili njeno ljubezen do raztrgane in tlačene domovine. In denes? Denes italijanski kralj mogočno oznanja s svojega prestola: „Italija je dovršena in svobodna!“ In naših barv nam ni treba na polto kožo skrivati, rodoljubnih idej nam ni treba utihotapljati po romanih, in svet se ne suče po polzevo, kakor se je sukal za dobe nemške in italijanske razcepljenosti.

Na dalje se našemu programu očita, da se čisto nič več ne brigamo za druge avstrijske narode, ampak samo za-se in za južne Slovane. Mi bi želeli, da bi temu res tako bilo. Do zdaj smo davke plačevali in se vojskovali le za Nemce; čas je, da skrbimo enkrat

za-se. Mi smo drugim avstrijskim narodom dolgo časa dovolj ponujali svojo platonično ljubezen, odziva nismo našli, slačili in pobijali so nas za našo ljubezen. Kaj čuda če smo postali tudi mi hladnokrvni? Sicer pa smo si ohranili vendar še toliko vzajemnega čustva in pravičnosti do drugih narodov, kolikor ga je ravno absolutno potrebno, ako hočemo v eni državi z drugimi narodi vkup živeti. V našem programu pravi 3. točka: „južni Slovani hoté na vsaki postavni način delati za uresničenje svojega edinstva v navedenem smislu na svojo korist in pravico, nikomur pa na škodo in krivico.“ Kdaj je še kter nemški program le približevalno kaj enako pravičnega izrekel? Naših simpatij do naših južnih bratov, naj že živé v Avstriji ali v Turčiji, nam smejo najmanj očitati Nemci, ki so svoje simpatije metali po vsem svetu za vsacim Nemcem, naj je že na severnem morji zmrzoval in se z Laponcem pulil za smrdljivo ribjo mast, ali pa s Hotentotinjo praktično izvrševal nemška načela o znameniti „raekenkreuzung“.

Očita se nam, da ne naglašamo „avstrijske države“ in da nimamo avstrijskega čustva. To je obširen predmet, o kterem spregovorimo pri drugi priliki. Za denes našim Nemcem samo eno resnično dogodbico v poduk in pojasnjenje.

General Maroičič je na Dunaji zbranim častnikom rezervistom — in na Dunaji se zbirajo častniki nemških polkov — bridko tožil, kako se je v Avstriji pogubil avstrijski patrijotizem in jim priporočal, naj častniki skrbé, da se ta patrijotizem zopet začne razširjati in oživljati. Maroičič je ob enem rekel, da je tega žalostnega stanja najbolj kriva politika nemške stranke in „meščanskega“ ministerstva, ki je iz te stranke izšlo. Tako pripovedujejo častniki. Faktum menda našim nasprotnikom zadostuje brez širšega komentara!

Ideja jugoslovanstva.

— p. Iz Hrvaškega, 11. dec. [Izv. dop.] III.

Neposredni povod misli: naj se zedinijo najprej jugoslovanski narodi habsburške monarhije v eno politično telo, na ktero bi se pozneje turški Slovani nasloniti mogli

Listek.

Slovenci na Hrvaškem.

—p. Splošna prikazen je, da se posamezni ljudje, kakor tudi celi narodi, najraje na tisto stran selijo, kamor jih voda in solnce peljata; tedaj proti seljadu in jugu, in od virov rek na tisto stran, kamor tečejo, ali kakor naš narod pravi: na tisto stran, na ktero svet visi. Redke izjemke so, da bi se posamezni ljudje, kakor tudi celi narodi, raje od juga na sever, od zapada na vzhod, in od rodovitnejih nižav v nerodovitneje gorénje strani selili. Sicer pa tudi tradicija vseh evropskih narodov na to kaže, da so se narodi od vzhoda na zapad, in od severa na jug v tiste pokrajine naseljevali, v kterih jih denes najdemo. — Narodi stanujoči na virih rek težé po nekem notranjem nagonu na to, da tudi rodovitneje dolénje strani v svojo last dobé. Vsak organizem se raje proti svetlobi, proti solncu in gorkoti obrača nego proti senci in mrzlini. Vsak se raje dole seli nego gore. Nemški element ima se Donavi zahvaliti, da se je tako daleč v panonske rav-

nine razlil; Donava mu odpira najbolj na široko vrata za njegov: „zug nach osten“, ki bi bil celo nemogoč, če Donava ne bi proti vzhodu tekla. Če tedaj Nemci o svojih koristih na doléni Donavi govoré, se ima to iz tega gledišča tolmačiti. Čehi in mi Slovenci smo ravno zavolje tega od navalov nemškega elementa razmerno manj trpeli nego panonske ravnine, ker na virih rek stanujemo. Visoki legi naših zemljá imamo se zahvaliti, da smo svojo narodnost kakor tako ohranili. Če bi Donava iz Bavarskega skoz Koroško in Kranjsko v jadransko morje tekla, je zelo dvojbeno, ali bi še denes kdo slovenski govoril. —

Naše slovenske vode tekó proti jugovzhodu na Hrvaško in v Slavonijo, in če Slovenec popoten les v roko vzame, gre najraje tje, kamor mu Sava in Drava pot kaže. In res, na nobeno stran se naši ljudje tako radi ne selé kakor na Hrvaško. S tem vršavajo nevedé, in napol tudi nehoté, zgorej omenjeni prirodni zakon o seljenji narodov. Izmed na Hrvaškem naseljenih Slovencev je razmerno več Štajarcev kakor Kranjcev, ktere zadnje že bolj jadransko morje k sebi vleče. Kompaktno naseljeni so Slovenci le v Primorji,

posebno okolo Gerovega in Ravnegore, sicer so pa po vsej deželi raztreseni. Gerovci so še denes pravi Slovenci dolénjskega narečja, Ravnogorci, pod Marijo Terezijo naseljeni Gorénjci, so pa že za dobro polovico pohrvačeni. Če na virih Save in Drave ne bi Slovenci, ampak slučajno Nemci stanovali, bi bilo to za hrvaško narodnost velike nevarnosti. Slovenci in njih planine so za Hrvate pravi ščit proti navaljivanjem nemškega elementa. Sodeč po vzpehu desetletnega ne prehudlega germaniziranja pod Bachovim absolutizmom, so Hrvati gledé raznarodovanja še bolj mehki kakor mi Slovenci. Oni so v obrambi svoje narodnosti skoz deset let mnogo manj žilavosti pokazali, nego Slovenci skoz tisoč let.

Slovencev je najti na Hrvaškem v vseh stanovih. V frančiškanskih samostanih v Klanjcu, Samoboru, Jasiki, Karlovcu itd. spadajočih pod isto samostansko dijecezo kakor frančiškanski samostani v Brežicah, Novem mestu, Ljubljani itd. so v časih celo v večini. — Pri hrvaških regulaših in pri graničarskih regimentih je precejšnje število častnikov Slovencev, posebno je pa pri administraciji vojniške krajine v novjših časih mnogo Slovencev ponameščenih bilo. — Nadalje je na

— tej misli dale so povod zmage nemških vojsk na Francoskem, in iz teh zmag slediti imajoče, in več kakor na pol tudi že stvorjeno zedinjenje Nemčije. — Denarni možje so opazili, da imajo veliki kapitali do manjih neko atraktivno moč v sebi, vsled ktere jih — naj se branijo, kolikor se hočejo — k sebi vlečejo in v sebe požirajo; ravno tako, kakor n. p. mali potočici v veliko jezero hité, ter se v nje razlivajo. Ta prikazen more se vsak dan na denarnem sajmu: na burzah opazovati, kjer mali in veliki kapitali v dotiko prihajajo. Ta zakon — človek bi dejal, da je priroden — ima gledé razmerja med velikimi in malimi državami še večjo veljavnost in resničnost, nego gledé razmerja med velikimi in malimi državami še večjo veljavnost in resničnost, nego gledé razmerja med velikimi in malimi kapitali. Male države nimajo, kljubu vsemu mednarodnemu pravu, nobene bodočnosti. Vse so le planéti, ki se okolo solca večih držav sučejo. Od nekdanj, od kar namreč zgodovino človeškega roda poznamo, je tako bilo: da „tlači kdor je jači!“ — in tudi to je priroden zakon. Posebno se pa denes, morebiti bolj kakor kdaj poprej, ta zakon v življenji držav razodeva. Zadnjih dvajset let je v Evropi najmanj tudi dvajset malih držav iz zemljevida zginito, posebno takih, ki so zedinjenju italijanskega in nemškega naroda na potu stale. Če si mala država politično neodvisnost ohrani — se ve da ne skoz svojo moč, ampak skoz tekmeštvo sosednjih večih držav — gospodarstvene neodvisnosti si denes pač ohraniti več ne more; kajti prisiljena je, če hoče s svojim gospodarstvom le količkaj shajati, se vsaj v kupčijskih zadevah na večjo sosednjo državo nasloniti.

Denes gre skoz celo Evropo politično in narodno-gospodarsko gibanje na to, da se velike države stvoré, in sicer na temelji narodnosti stvoré. To gibanje se ne bo popreje poleglo, predno ne bo do zadnje pike izpeljano. „Rod z rodom, brat z bratom!“ to je denes, kar odločuje. Vse malobrojne narodnosti v Evropi, kakor so n. pr. Baski, Škipetari, Grki, Magjari, Danci, Holandeži in Irci nimajo nobene državne bodočnosti. Nekteri teh narodov so že od večih držav podjarmljeni, drugi pa, ki še niso, bodo prej ko slej. Prirodni zakoni ne poznajo nobenih pisanih pravic, pa tudi nimajo nobenega usmiljenja.

Mi Jugoslovani smo na več narodov, in na več držav razcepkani. V takem stanju, v kakoršnem smo denes, smo gotova žrtva velikih v Evropi stvarjajočih se držav. Od kar smo Slovenci, Hrvati, Srbi in Bolgari drug za drugim svojo državno samostalnost zgubili, sužnjevali smo Turkom, Magjarom in Nemcem, in jim sužnjevalo še denes. Državne samostalnosti nismo zgubili po svoji krivnji, ampak zgubili smo jo vsled sto in sto let trajočega boja, ki so ga zapadni in jutrovi narodi tako rekoč nad našimi glavami med seboj bili. Ta boj je denes prestal, ali vsaj v druge pokrajine se prestavil. Jugoslovani začeli smo zopet svobodneje dihati, ampak tudi na svojo bodočnost misliti. Čut ju-

goslovanske skupnosti, ki je tako dolgo spala, probudila se je zopet. Videvši, kako se denes vsa Evropa po narodnostih preustrojava, začeli smo tudi mi na to misliti, ampak tudi delati, da se tudi mi zedinimo ter v edinstvu poročtva svojega ostanka in svoje samostalnosti pridobimo. Vsi skupaj smo toliki, da se nam ni treba bati, od kake večje države absorbiranim biti.

Zedinjena Nemčija utegne za nas nezedinjene Jugoslovane večje nevarnosti biti, kakor je bil nekdanj turški blisek. Turki so nas sicer podjarmili, raznarodili pa nas niso. Nemčija pa gre na naše raznarodjenje, in tako na našo smrt. Pruski: „vom fels zum meere!“ — raztegnil se bo v velikonemški: „vom meer zum meere!“ — kajti zedinjena Nemčija bo gotovo dole na Adrijo pritiskala. To bi na njenem mestu tudi vsak drug narod storil. Mi Nemcem njih pritiskanja na Adrijo celo nič ne zamerimo, nasprotno pa tudi nam Jugoslovanom, ki smo z Italijani vred lastniki Adrije, ne sme in ne more nobeden zameriti, če bomo to svojo lastnino, bilo proti komu godu, čuvali in branili. Zadnji čas je pa tudi zares, da se enkrat resno v bran postavimo nasproti nemškemu elementu, prodirajočemu od dne do dne silneje k Adriji. Ta bramba Adrije ni samo dolžnost Slovencev, ampak tudi Hrvatov, Dalmatincev in Srbov, saj gre pri tem tudi za njih kožo. Avstrijske vlade skrbela so vse do denes brižno za to, da si je nemški element v svojih turn- in gesangsverein-ih, v svojih feuerwehr-ih, — v svojih schützengesellschaft-ih — v svojih kazinih — in kar je še več enakih zavodov na jugoslovanskih tleh, kakor na paternoštru etappe noter do Trsta razpostavil. Vse te etappe so med seboj, in noter do osrčja velike Nemčije, v nepretrgani zvezi. Maribor — Celje — Ljubljana so že trije stopi tistega mosta, ki si ga Nemci od Drave do Adrije polagajo. Za zadnji stop v Trstu je tudi že temeljni kamen v osnovanji ondotnih nemških šol položen! —

Naj se nobeden na to ne zanaša, da druge evropske velevalsti ne bodo pripustile, ka bi Nemci do Adrije prodrli. — Zastonj tega ne bodo pripustile, to je že res, za primerno odškodnino pa gotovo in kaj rade. Nikjer tako roka roke ne umiva, kakor v politiki. Angležka si bo v ime odškodnine vzela Egipt. Rusija bo Turku lepo en rokav jegovega kaftana slekla, Italiji se bo Arbanaska dala, Francozka se pa še pralala ne bo, ona je vsaj za 15—20 let polomljena. Facit bo, da bo iz Občine črno-bela pruska zastava vihrala. To ne bi bila samo za nas Jugoslovane velika nesreča, ampak bogme tudi za Magjare, ki itak v svojem „orsagu“ še čez en milijon Nemcev imajo, ktere že zdaj Nemčija kot svoje pijonirje smatrava. (Konec prih.)

„Načela

po kterih se je izdelavala osnova srenjske postave za Štirsko.“

Poslanec pl. Franek je bil v zadnjem deželnem zboru štirskem nasvetoval, naj se vsa srenjska postavo-

daja temeljito pregleda in bistveno spremeni. Naši slovenski poslanci so se za ta predlog jako zanimali. Izvolil se je odbor, ki ima v smislu Frankovega nasveta delati. V odboru sedi tudi eden Slovencev. Odbor si je izvolil pododber, ki je pod gori navedenim naslovom priobčil svoje nazore o dotičnem vprašanji. Ker bode srenjska organizacija globoko segala v naše življenje, morali smo se odločiti obširno delo tega pododboru priobčiti, da Slovenci ž njim seznanimo in jim tako priliko damo, o pravem času in na pravem mestu oglašati svoje popravke in dostavke. Ob enem naznanjamo, da bomo takim opazkam vselej radi odpirali prostore „Sl. Nar.“ in mislimo, da so v prvi vrsti naši poslanci dolžni, ka spregovoré svojo besedo. Naj zdaj sledi kolikor mogoče zvesta prestava teh „načel“:

„Srenja (občina) je javna naprava, v kteri nektore vsem skupne namene skušajo dosežati državljani, ki na gotovo omejenem oblastji (okolici) prebivajo ali imajo na tem oblastji kaj nepremakljivega blaga, in ki s tem prejemajo dolžnost, da skupno zložé pripomočke, ki so potrebni, da se ti nameni dosežejo.

Srenji se morejo tudi javna opravila državne uprave izročiti, naj si jih ona oskrbi po danih jej napotilih, a varovaje svojo samostojnost v srenjskih zadevah.

Po manjem ali večjem oblastji (gebiet) za kteri so skupni tisti nameni, ki se hoté dosežati, ločijo se srenje v krajne in okrajne srenje. Krajne in okrajne srenje morajo ostati tolikovšne, kolikoršne so zdaj toliko časa, dokler se po pravoveljavni poti njih obsežje ne spremeni.

Obsežje se spreminja

1. s tem, da se več srenj zloži v eno srenjo;
2. s tem, da se sedaj obstoječe srenje razdelé;
3. s tem, da se posamezni kosi ene srenje od nje odločijo in pridružijo drugi.

Da se morejo spremeniti meje sedanjega srenjskega obsežja, je treba:

1. da se poprej porazumejo udeleženci (interessenten) o premoženji dotične srenje, o porabi tega premoženja in vkupnih bremenih;
2. da namestnija izreče, ka proti spremembi iz javnih ozirov nima kaj ugovarjati;
3. da potrdi prvovišja avtonomna oblast, pri srenjah okrajna srenja — pri okrajnih srenjah deželni odbor.

Ud je okrajne in krajne srenje so vsi avstrijski državljani, ki

1. imajo v eni krajni srenji okrajne srenje domovinsko pravico (heimatberechtigt), ali
 2. ki imajo v taki srenji kaj nepremakljivega blaga, ali ki kaj neposrednjega davka plačujejo od samostojno opravljane obrtnije.
- Vsi drugi se imenujejo tuji ci.
- Lastnosti srenjčana krajne in okrajne srenje dobi,

vseh hrvaških gimnazijah in realkah, pa tudi na mestnih glavnih šolah dosta Slovencev učiteljev v službi, med njimi je tudi takih, ki so hrvaški literati, ter so več hrvaških šolskih knjig napisali. Največi hrvaški lirik noveje dobe bil je kakor znano Slovenec Stanko Vraz. — Tudi med odvetniki in odvetniškimi koncipijenti je precej Slovencev najti. — Med uradništvom je tudi še denes dokaj Slovencev pri vseh upravnih oblastnjah in izvršujočih uradih v službi; isto tako se po vseh hrvaških železniških progah povsod službujoči Slovenci nahajajo. — Precej mnogobrojen je slovenski element v kupčijskem stanu. Prvi veliki trgovec in bankir v Zagrebu je Slovenec. Ribničanov je po celem Hrvaški in Slavoniji najti, nekoliko jih je po kupčiji zelo obogatelo, ter predstavljajo denes spoštovane trgovske firme. Kupčija s stavbinim lesom, ki se iz Štajarskega doli plavi, je celo v slovenskih rokah. — Rokodelcev po mestih je pa skoro več Nemcev, kakor Slovencev. Hrvat kakor tudi Magjar se ne uči rad rokodelstva, razen takega, ki je značajan za njega, kakor je n. pr. opančarstvo in čišmarstvo. Še-le v novejših časih so se tudi Hrvati bolj rokodelstev privadili.

Od tega tudi prihaja, da je stanovništvo hrvaških mest prava zmes. Ono obstaja večidel iz inostranih naseeljencev, ali iz na pol pohrvačenega potomstva teh naseeljencev. Pravega korenitega hrvaštva je po hrvaških mestih denes še vse premalo. Posebno rad pa Slovenec na Hrvaškem krčmar; pa je zares tudi kakor stvarjen za to. Zmerom vesel in dobre volje ve tudi svoje goste v veselje pripraviti. Na veliki cesti med Varaždinom in Reko je v vsakej drugej, tretjej krčmi Slovenec krčmar.

Veliko Slovencev je na Hrvaškem, ki kot hlapci in dekile služijo. Gospodarji in gospodinja jih skoro raje v službo jemljejo, kakor domače ljudi, kterih včasih pa tudi še dobiti ni. saj v tolikem številu ne, kolikor se jih potrebuje. To prihaja od tega, ker hrvaški kmetje tudi še denes večom stranom zadružno ali patrijarhalno živé. V zadruzi ostanejo vsi „domači“ pri hiši. Kdor hoče od hiše iti, temu se to sicer ne brani, ali on iz hiše ne dobi nobenega deleža, in zato vsak raje pri domačem ognjišču ostane, dobro vedé, ka ptuja vrata po hrbtišču tolčejo. Pri Slovencih kakor vsak ve, je druga. Tu ostane samo eden na hiši, drugi dobé vsak svoj del,

pa gredo potem v svet. Kdor si kje drugje svoje ognjišče in svojo domačijo ne najde, ta je prisiljen služiti. — Vse dóge, ki se po hrvaških in slavonskih gozdi na leto po več milijonov naredé, so delo rok slovenskih pilarjev.

Slovenec prostega stanu se ne pohrvati za kar bodi. Jaz imam skušnje dolgih let, pa morem reči, da popolnoma pohrvačenih Slovencev sem na Hrvaškem prav malo našel. Mogel bi jih na prste ene roke sešteti. Enkrat sestal sem se z nekim starim Graničarjem Ogulinskega regimenta. Črlena kapica, široki čemer (jermenast pas okoli ledevja), in dolga modra tura (široke turške hlače) so ga označivale kot pravega Ogulinca. Govoril je čisto štokavščino, samo naglas ni bil, kakoršen bi bil moral biti. To se mi je čudno zdelo. Prašam ga, od kod je doma, in on mi reče, da iz Gorenjskega. Dasiravno je bil že čez četrdeset let v Ogulinskem regimentu, vendar Slovenca ni mogel zatajiti.

Nektore hrvaške besede se pa Slovenca na Hrvaškem koj v prvih tirnajstih dneh primejo. Najprej začne „bog me vati,“ potem „divaniti,“ ktera beseda je pa začela zadnjih let zelo iz govora zginje-

1. kogar so sprejeli v srenjsko zvezo ktere krajne srenje okrajne srenje;
2. kdor je sploh dobil domovinsko pravico po dolo-
čilih domovinske postave;
3. kdor si je pridobil kaj nepremakljivega premo-
ženja v srenjskem oblastji;
4. kdor je začel v srenji opravljati samostojno o-
brtnijo, ako mora od nje plačevati tudi kaj ne-
posrednjega davka.

Na meni, ktere naj srenja skuša dosežati, so brez vprašanja:

1. srenjanom in tujcem na srenjskem oblastji dati varnost njih osebe in njih premoženja;
2. napravljati in vzdržavati naprave in zavode, s katerimi bi se skupne koristi srenjanov varovale in pospeševale, v prvi vrsti pak oskrbeti, da se obdrži srenjska zveza;
3. skrbeti za to, da bi mogli srenjčani srenjsko blago in srenjsko premoženje po srenjski postavi in po namenu tega premoženja uživati.

Skušnja je učila, da je v dosego teh namenov treba gotove meredušnih in materialnih sredstev, katerih srenje v dosedanjem svojem okrožji navadno nimajo, in da torej tudi niso pripravljeni organ za dovrševanje te naloge. Skušnja je na dalje pokazala, da so srenjam nekatere naloge skupne z drugimi srenjami, da nekatere koristi svoj vpliv, raztezajo po širjem okrožji. Iz tega se sama ob sebi razvija potreba večjih srenj

1. po skupnosti koristi
2. po razmeri pripomočkov, ktere srenja za dose-
zanje teh koristi pri rokah ima. (Dalje prih.)

Dopisi.

* **Iz Kočevskega okraja** 5. decembra. Hvala bogu, imamo ga! Koga? vpraša ta ali oni. I no! okrajni šolski svet je pričel 1. t. m. svoje delovanje. Blagor šolstvu zdaj, ta mu bo pa pomagal na trdne, krepke noge, kajti sestavljen je iz mož, o katerih polo-
vici se reči more in mora, da so prave ničle v šolskih rečeh!

Učitelji so iz med sebe volili, vsaj pričakovati je, dobra izvedenca, itak tudi škofijstvo; ali čuditi se mora vsak človek deželnemu odboru, ki je dva uda v okrajni šolski zastop volil, od katerih se dobro zna, da ne mesar Podboj, niti zdravnik Freitz, za ta posel po-
trebnih zmožnosti nimata. Ona sta sicer poštena moža in tudi narodnjaka kolikor toliko; ali kaj pomaga vse to, če pa potrebnih zmožnosti za delo manjka, naro-
dnost sama ne stori še človeka sposobnega za posel, od ktere malo, ali celo nič ne ume; le izve-
deni možje morejo kaj koristnega storiti. Ravno tak revče, kakor ona dva, je tudi okrajni glavarg. Fladung v šolskih rečeh. Neznansko, mogočno-modrega se dela kakor sploh, tako tudi v šolskih rečeh in pokazal je

vati. Književna hrvaščina jo je pa že zdavnej zavrgla. Na to začenja „baš“ in „nego“ vpletati, pri gla-
goljih 1 izgovarjati, kar je pa tudi iz govora zadnjih let giniti začelo. Prosti narod začel se je bližati skor bolj slovenskemu glasu u, nego književno-hrvaškemu o. Čez dalj časa privadi se, mesto duvala plural rabi: mi dva smo bili! — Mesto vse, začne govoriti svo, mesto že-v-re, mesto še-još, mesto tudi-i, mesto je-z-ja, mesto ega-o-ga itd. Nazadnje go-
vori neko zmes, ktero pa pravi Hrvat, kakor tudi pravi Slovenec prav dobro razumeta. Jegovi na Hrvaškem rojeni otroci malo drugače govore, kakor on. Še-le tretja generacija je popolnoma pohrvačena.

Zelo udomačile so se na Hrvaškem slovenske pesmi: narodne in umetne. Ni ga veselega društva, v katerem se ne bi, razen hrvaških, tudi ena ali druga slovenska pesem pela.

Denes živi na Hrvaškem kakih 30—40 tisoč za stalno naseljenih Slovencev. Če bi se pa semkaj ra-
čunil tudi zarod prejšnjih naselitev, bi se to število po tristročilo.

že enkrat, da ima za šole take sposobnosti, kakor žaba za lešnjeke tretji. Njegov navadni izraz „verflucht“ vpleta nek tudi v govorih na šolske otroke v šoli, ki so pa taki, da se jim otroci smejejo. Bolj kakor v šolskih rečeh, izurjen je pa oni g. Fl. v surovih in ma-
lovrednih psovkah in izrazih na ljudstvo in posamezne osebe, kar je pa že tako predobro znano. To je bi-
rokratiško-nemčurska, slovencežrtna inteligencija!

Da taki šolski predstojniki, kakor je Fladung šolski stvari več škodujejo nego koristijo, je jasno do-
volj, to vedo šolski možje že davno, in zatoorej ima Fladung pri njih malo česti, — zaupanja pa menda prav nič. —

Ali bo tak šolski svet, kakor je naš okrajni, mogel uspešno na razvoj in korist šolstva delovati, je pač še vprašanje, na ktero nam bo prihodnost, bog daj dobro, odgovorila.

Iz Trsta, 10. decembra. [Izv. dop.] Veliko ve-
selja je prizadelo okoličanom, da je cesar potrdil in odobril prošnje, ktere je deputacija predložila v Beču ministerstvu. Mestni magistrat pa, ki je že toliko do-
brega — se ve da le à la narobe svet — storil, se hudo vjeda in niti enemu lahonu ni prav, da se je oko-
lica postavila na lastne noge, da se vedno krepkeje poteza za narodni blagor, da ne potrebuje več lahon-
skega varha ali skrbnika. Mestno starešinstvo bi še vedno vodilo onemoglega konja za nitiko, pa časi so se premenili, onemogla kljusa se je premenila v iskrega šarca, ki se je tako okrepil, da se je otrese sovražnih vajetov in hodi le po tisti cesti, ki mu je na korist.

Zaradi nemške realke je mestni zbor poslal pro-
test v Beč in gotovo je najbolj karakteristično, da se umazani „Cittadino“ pri tej priliki naslanja na nas Slo-
vence. Dokazuje naureč, da je ogromna večina tukaj slovenska, Nemcev pa le mala pešica, da bi se tedaj spodobilo, da je realka laška ali vsaj slovenska. Da pa imamo enkrat slovensko realko, bi gotovo ljubezjivi „Cittadino“ svoje mnenje prevrgel in več kot tretjino Slovencev požrl. Tako si napeljuje vodo na svoj mlin. Pa cittadinode in lahonske klesče nas ne bodo več stiskale, ker sedaj smo že previdni.

V tukajšni luki se mnogo fižola, moke, žita in drugih pridelkov proda na Francosko, kjer je vsled vojske pomanjkanje.

V četrtek zjutraj ob sedmih se je utopil v starem lacaretu, kjer morje zasipljejo, naš rojak gosp. Josip Zamejec, kurator vojaške bolnišnice. V hudi temi in burji je zgrešil pot, zagazil v blato ter se potem na mehkem bregu spodtaknil in v morje padel. Lahka mu zemljica.

Iz Istre, 9. decembra. S. P. [Izv. dop.] Srečni, trikrat srečni primorski kras! Kako lepo drevesa, za-
sajena po Kellerspergu, Bachu in sedanjem c. k. na-
mestniku tržaškem, rastó! To je vendar kaj veselega, ako se človek, hodé s Trsta ali Šentpetra proti Reki, ozre na prej ves kamniti Kras, in zagleda zdaj povsod lepa, vedno zelena drevesa. Istinito, jako lepo je to slišati, in še lepše te stvari v uradnih pisnih in spo-
ročilih brati. — Ali, dragi čitatelj! misli si stvar vso drugačno. Pravo govoriti, se ni na Krasu, izvzemši g. Šepfa v Rodiku, kateri je po lastnem nagonu in veselji mnogo drevesic nasadil, ne samo nič storilo, temuč se še to kar je narava dala, kvari, ter Krasu še zadoje žilice življenja mori. Treba samo enkrat hoditi po šent-
petersko-rečki, ali pa tržaško-rečki cesti, in vidi se po gozdatih istrskih gorah noč in dan kaditi, ter oglje žgati. Pojdi prijatelj samo v Trst ali Reko, in videl boš črne, vmazane možé po hišah „karbun“ prodajati. To so Čiči, največji karbunariji. Tukaj se pogojzduje Kras, karbunariji so pogojzdovatelji, a oglje žgati se pravi pogojzdovati Kras. — Toraj le tako naprej! gos-
pod inšpektor Scharnaggl in forštbart Kosič! Dosti sta že storila. Kmalu bo ves Kras barvo nedolžnosti svetu kazal, in potem se vama bo očitna hvala pela. Vsako leto vlada nekaj denarja potrosi za pogojzdovanje krasa. Ali bi ne bilo prav, da bi se nekaj tega denarja odločilo za nakupovanje semen in kmetijskega orodja! Ali bi ne bilo prav, da bi včasih eden od vaj prišel vrte ogledovat, in da bi se vsaj to, kar sta Kellersberg in Bach zasadila, presadilo in tako pogube obvarovala.

Pred vsem pa je treba z enako mero meriti vsem Kra-
ševcem!

Politični razgled.

Ministra Stremayr in Taaffe sta poklicana v Pešto. Ta poziv ni v nobeni zvezi z ministersko krizo, ki zdaj popolnoma spi.

V delegacijah vendar niso z denarjem tako radodarni, kakor se je bilo bati s početka. Proračunski odbor je že marsikaj zbrisal, kar je ministerstvo tirjalo. Gotovo bodo delegacije same še proračun v marsikterih točkah znižale. Sicer delegati upajo, da se bode ev-
ropska konstelacija v obče bolj na mirno stran zasuka-
kala in da zlasti za vojaštvo ne bode treba toliko do-
voliti, kakor skupno vojno ministerstvo zdaj želi. Zatoorej bodo posvetovanje o vojnem proračunu preložili za po-
božičnih praznikov. Pred Božičem bodo dovolili le še proračun zunanjega ministerstva, potem pa se 19. de-
cembra delegacije razidejo do 8. januarja. Poprej bodo še dovolile, da se sme za skupne potrebe za meseca januar in februar 1871 trošiti in denar jemati po fi-
nančni postavi za leto za leto 1870.

Nemško akademično bralno društvo na Dunaji je razpuščeno, ker so se njegovi javni shodi zlorabili za pruske demonstracije. Kaj pomaga zdaj razpuščati to društvo? Neavstrijsko seme je med nemško mladino zasejano, bode tem bolj kalilo, čem bolj se bode za-
tiralo in kratkovidna avstrijska politika zopet stoji pred žalostno razsodbo: „Prepozno“!

Češki deklaranti so v imenu češkega naroda državnemu kancelaru grofu Beustu predložili spom-
enico, v kateri v očigled orjaškim premembam v poli-
tičnem svetu navajajo težnje in zahteve česke krone oziroma Slovanov. Spomenica omenja napčenost duva-
lizma in ustave, ki so vse le na to odmerjene odvzeti Čehom zgodovinsko državno pravo in narodu pravico lastne odločbe. Poudarjaje federalizem kot edino držav-
no obliko, ki ustreza duhu našega veka, dokaže, da imajo vsi narodi brez razločka pravico do lastne od-
ločbe. Ne meč ali število kanonov naj bode sodnik, ne kruta sila vojaška naj odločuje, ampak ravnoprav-
nost, vzajemno spoštovanje proste lastne odločbe naj uresniči pravo svobodo, bratinstvo, splošni mir in res-
nična humaniteta. — Po tih nazorih naj se predrugači Avstrija in nje narodi, le jasno spoznanje in odločna volja svojo nalogo izvršiti, reši Avstrijo, ktera naj tedaj ta načela tudi v zunajni politiki zastopa. — Pripoznava se, da imajo vsa nemška plemena pravo se združiti pa brez sile, da pa nimajo pravice Francozom vsiliti kako vlado; ali jim vzeti dežele, katerih pribivalci se francoze čutijo in Francozi ostati hočejo, ker tedaj bi narod ne imel pravice do lastne odločbe in sila bi gospodovalo na mestu pravice. — Izreka se najodkritosrčneje so-
čutje blagemu francoskemu narodu, ter pravi, da ima mogočni ruski narod popolno pravo si popraviti stan na črnem morji, da česki narod želi, ka dobe sorodni bratje na jugu svoje pravice, da naj bo Avstrija in po-
siljenje izgine. — Spomenica je zgodovinski čin, da bi na dotičnem mestu le dobil potrebno pozornost.

Nemška edinstvo je toliko kakor dovršena. Bode to vojaška edinstvo. Za Nemce pomenja to nesvobodo, za Aztrijo vrženo iz Nemčije je to poziv, naj se spo-
razume s svojimi narodi. Časa za to ima toliko, koli-
kor ga bode Prusija potrebovala, da prebavi nemške, nepruske dežele, ki so zdaj prišle v pruski želodec.

Na bojišči so se bili zopet zgrabili, in prime-
ril se je čudež. Med tem, ko so zadnji oficijelni pruski telegrami naznanjali, da je loarska armade popolnom uničena, zdaj zopet oficijelni pruski telegrami prizna-
vajo, da loarska armada ne le obstoji, ampak da je začela ofenzivo proti Prusom, ki trdó, da se jim ni ravno prehudo godilo. Poleg tega je še zaznamovati, da so Prusi prišli v Dieppe in da se na francoskem severu zbira nova armada 80—100.000 mož.

Razne stvari.

* (Imenovanje.) G. dr. Viktor Ribič, našim

čitateljem znan po dveh listkih pisanih za „Slov. Nar.“, je imenovan za c. kr. avskultanta okrožja c. kr. višje deželne sodnije v Gradcu. G. Ribič je bil namenjen naseliti se na graškem vseučilišči za slovensko prednashanje — ko bi bilo ministerstvo ostalo mož beseda in storilo, kar je nam Slovincem obljubilo in za kar je bilo celo provociralo najviši sklep Njegovega Veličastva cesarja Franca Jožefa. I. itd.

* (Koroški Slovinci.) Znano je, da pri ljubljanskem shodu iz Koroške ni bil nazoč noben Slovinc. „Tagesp.“ je dobila iz Celovca o tej zadevi sledeče pojasnilo: „Na ljubljansko povabilo so se sicer vodje slovenskih Korošcev posvetovali. Prenapeteži so zahtevali, da se mora brezpogojno iti v Ljubljano. Mirnejši pak so izrekli, da koroški Slovinci sploh ne želé ločiti se od Koroške. Sicer se je sklenilo, da naj se nekteri pošljejo v Ljubljano, a našel se ni nikdo, ki si bi bil upal iti v Ljubljano bojé se, ka ne bi škodoval svoje materialne eksistence.“ To smo za to priobčili, da bi koroškim Slovincem dali priliko opravičiti se ali pa vsaj svoje stanje nam razjasniti. Ako so bili Korošci povabljeni, moramo reči, da jih Ljubljančani v primeri proti Štajercem jako protežirajo, kajti kolikor je nam znano, ni bil izmed štajerskih Slovincov nobeden povabljen in ti trije, ki so bili v Ljubljani nazoči, bili so slučajno, po drugih opravilih nazoči, ker je bil ravno Matični javni zbor. Iz Ljubljane se je nam Štajercem naša nenazočnost očitala, očitane pada na tiste nazaj, ki so ljubljanski shod snovaje nas Štajerce nalašč prezrli.

* (Tiskovno društvo.) V Mariboru se več rodoljubov posvetuje o tem, da bi napravili v Mariboru tiskovno društvo, ki bi skušalo ustanoviti slovensko tiskarnico in tiskati ter izdajati slov. časnike po nižji ceni. Ustanovniki novega društva bi plačali po 50 fl., udje pa vsaj po 1 kr. na teden, ako več ne zmorejo.

* (Društveno življenje na Štirnskem.) Sedaj je na vsem Štirnskem 469 društev, izmed teh jih

je v Gradcu sameta ne več nego 80. Predno se je izdala družabna postava, bilo je na vsem Štirnskem samo 164. Opomniti je, da društva vedno naraščajo in mi sami bi utegnili v kratkem poročati o novem važnem društvu za Štirnsko in Slovence sploh — ako zopet ne bode ostalo pri dobri volji, kar se nam na Štirnskem prav pogosto primeri. Exempla sunt odiosa!

† (Prof. B. Slavinec), učitelj verozakona na mariborski gimnaziji, je 12. t. m. po dolgi, težki bolezni na sušici umrl. Šola, cerkev in narod obžaluje zgubo zvestega prijatelja in marljivega delavca.

* (Méhay) francoski magnetiseur in prestidigitateur daje sedaj po avstrijskih mestih predstave. Ker so njegove igre jako zanimive in ker si je v Pragi, na Dunaji, v Mariboru itd. pridobil mnogo pohvalo, obračamo pozornost občinstva nanj, zlasti pa na demonstrativno igro s pruskimi barvami.

* (Cenik pridelkov) v Trstu 10. decembra:

Vagan banaške pšenice	gld. 6.—
„ stare koruze	3.80
„ nove	3.10
„ ječmena	3.—
„ ovsa	2.40
cent najfineje, cvetne moke	12.—
„ fine	11.—
„ srednje	9.50

cent navadne	9.—
„ moke (Mundmehl)	7.50
„ otrobov, debelih	3.—
„ drobnih	3.20
„ sliv v sodih	8.00
„ krompirja	2.40
„ prosa	6.—
„ konoplje	8.00
„ žžola, zelenega, finega	7.—
„ navadnega	6.10
„ rudečega, bohince	6.20
„ navadnega	5.75
„ belega (fižolice)	6.50
„ štajerskega, „koks“-a,	6.60
„ mešanega	5.—
„ masla	53.—
„ masti	38.—
„ špeha	36.—
„ slame	2.20
„ sena	2.30
„ potašlja (pottasche) v sodih	14.50
„ smrdljivca ali petroleja	16.50

Od 8. p. m. se je cenik jako podražil. Po fižolu se grozno poprašuje za Francosko in Olandijo.

Kolikor ga pride je v hipu prodan. Parobrodi nalašč čakajo in ga nalože. Ruski parobrod je naložen samim fižolom za Marsilijo in zapusti te dni Trst. —

Prodaja lesa se je nekoliko zboljšala, ker je manj robe došlo. Tudi kranjsko blago se laglje in boljše prodaja. Koroške in štajarske žaganice so poskečile za gold. 2.— kranjske pa za gold. 1.—

Le célèbre prestidigitateur et magnetiseur

MÉHAY

de Paris

qui pendant deux mois vient d'obtenir un si grand succès a Vienne en ce moment en representation au théâtre de Marburg.

Il rendra prochainement à Laybac et à Agram ou il a l'intention de offrir quelques soirées.

!Senzacija!

(9) Amerikanski patent.

Kdo si ne želi lepih, zdravih zob? Samo z novimi električnimi kavčukastimi krtačami za zobe (brez ščetin) jih je mogoče dobiti. Te najnovejše krtačice, o katerih govori na tisoče sprideval in pohval, so popolnoma izdelane iz kavčuka in imajo namesto ščetin — kavčukasta žela, ki morejo segati v najdrobnejše votline zob in odpraviti, kar se je škodljivega nabralo. Kavčuk ima v sebi električno moč, ki se po ribanji zbudi, in tako se zgodi, da se vsled ribanja zob ne očisti samo, ampak da se tudi polira in zabrani proti krhanju. Te krtačice naj bi se po zdravniških sodbah rabile pri najmlajih otrocih, da se pride zobnim boleznim v okom. Razen teh dobrot se te krtačice skoraj ne dadé uničiti in se lahko ena krtača rabi celo leto. Ena taka velja samo 90 kr.

1 gold. en parni stroj (Dampf-Apparat.)

za čiščenje škodljivega zraka.

Parni kotel tega aparata se napolni s čistilno vonjavo za to odločeno, potem se razgreje na spiritalni lampici aparatu prideti, vsled tega se razvije hlap in oprosti največ sobo v malih minutah vsacega škodljivega ali neprijetnega zraka ter jo napolni s prijetno vonjavo. Neobhodno potrebno za bolnišnice, šole, urade, delavnice, stanovanja, kakor tudi za salone. Ta mašina je iz zlatega bronza prav čedno izdelana, da more veljati kot zaljšalo. En stroj velja 1 f. Steklica čistilne vonjave s potrebnim spiritalom 50 kr. — (Zadostuje za 50krat).

Elektro-galvanični prstani,

jako važna, za vsacega potrebna iznajdba.

Najviše medicinske kapacitete so dognale, da je galvanizem dobrodejen proti nize zaznamovanim boleznim. Po napotilu imenitnega pariškega zdravnika so se prstani vsake večine iz novega zlata napravili z uloženim elektromagnetnim dratom, ki ima gotovi učinek vbranjevati in zdraviti vse protinske, reumatične in bolezni na živcih itd. Tak gladek prstan velja samo 90 kr., zdravniki ga priporočajo nositi.

Najnovejša iznajdba.

Srajena gumbice za našiti iz pravega 13lotnega srebra. S to iznajdbo se je dosegel vrhunec v tem artikelnju, kajti združuje eleganco z varčnostjo. Če se preručni, da taka gumba skoraj vekomaj traja in da se lahko z nerabljivih srajc odreže in na nove prišije, a obdrži ven-

dar staro vrednost, med tem ko se druge kakoršnekoli gumbice v perilu, pri likanju, munganji ali tudi nošenji prehitro končajo. Vsacemu ducendu je prideto pismo, ki garantuje za najbolje srebro in zlato. Cena je zato tako nizka, da se more ta artikel hitro udomačiti v vsako hišo. 1 ducend najlepše guillouchiranih srebrnih 35 kr., gladkih 70 kr.

Zanimljiv peresni ročnik. (Federhalter.)

Ko je Nj. V. cesr Napoleon III. pisal delo Julius Caesar, je naročil, naj mu eden najurnejših mehanikarjev po njegovem lastnem napotilu napravi peresni ročnik, da se v okom pride sitnemu namakanju in da sploh postane pri pisanju pogrešljivo vsako drugo orodje. Naročilo se je izvršilo i. s. kar najsijajnije, že v 8 dneh se je N. V. ročnik izročil. G. Gilbert Rochee je idejo še zboljšal in je za to izvrstno delo dobil 50 napoleonadorov, ker je nad vse nade namenu odgovarjalo. Mene je izdatelj še le zdaj opomnil na to iznajdbo in jaz sem vsled tega prevzel edino zalogo za avstr. ogr. monarhijo. Ta peresni ročnik je iz finega kineškega srebra, zapirljiv, konstrukcija je taka, da se lahko piše od rane do mraka brez vsake ovire in da se lahko po potrebi uravna, kako naj črnilo teče. Oblika je elegantna in za vsako roko rabljiva, torej se sme vsakemu priporočati a posebno potnikom, uradnikom, pisarnam, doktorjem, učencem. En ročnik velja 1 f. 1. ducend Napoleonovih peres 15 kr.

Havanska vonjava. (Havanna-Bouquet.)

Za 1½ kr. cigara 30 kr. vredna; namreč najceneja cigara se da s pomočjo havanske vonjave spremeniti v pravo Havanko. Ta čisto novo vpeljana originalna esenca se dela iz korenine in grmovja pravega zapadno-indijskega tabakovega zelišča. Ako se slaba cigara z njo namoči, odpravi se njen duh in se zameni za lepo vonjavo izvrstnih Havank. Steklica zadostuje za 500 cigar, velja 1 f. 50 kr.

Zmaga vednosti.

Naposled se je enemu najimenitnejših ločbarjev posrečilo iznajti sredstvo, ktero so desetletja največe kapacitete na polji kozmetike zastoj iskali. Preservativ proti slabi sapi (athemprservativ) mahoma odpravi vsako slabodisečo sapo, naj izhaja iz slabih zob ali iz drugih bolezni, ker tudi zobno meso zdravo ohrani in tako zobe vtrjuje. Prav priporočla se kadilecem, ker se more zaostali tabakov duh mahoma zameniti za prijetno, dobrodejno in ohlajajočo aromo, tudi kot toaletski predmet nepogrešljiv; ako se zjutraj s to esenco usta enkrat speró, ostane prijetni duh ves dan. V svojem učinku je ta esenca razločna od vseh

drugih, ker je čisto nova, od nobenega družega še ne znajdena kemična procedura, od visokih znanstvenih osebnosti preskušena in za izvrstno izrečena. Steklica z napotilom 90 kr.

Dežni plašči.

iz nepremočljivega, nerazstegljivega blaga brez šiva, anglež izdelek; ta plašč je tako izdelan, da ga je moč nositi tudi pri najlepšem vremenu, ker je na drugi strani podoben najlepši površni suknji. En plašč velja 10 f. 50 kr.

V brambo osebe in imenja

je neobhodno potrebno imeti dobro orožje; to so novozboljšani Lefauchaux-revolverji s zavarovalno zaporko, dvojnimi kolenjem in 6 risanimi cevi, s kterimi je mogoče v eni minuti 6krat vstreljiti, to je že orožje, da ga ni več tacega.

1 revolver 7 millimeter f. 13.	—	100 patron f. 3.50
1 „ 9 „ „ 15.	100	„ 4.—
1 „ 12 „ „ 17.	100	„ 4.50

Žepni samokres, fino damascirani, enocevni po 1 f. 20 kr., dvocevni po 2 f. 40 kr.

Varovalec življenja ali ubijalec. To iz li-tega železa delano orožje se najbolje priporočla napadenim v lastno brambo, ker ima napadeni zaradi oblike veliko moč v rokah in je oblika taka, da se da orožje vedno v žepu nositi; po 65 kr.

Dobrota.

se je skazala vsacemu sesajočemu otroku z izboljšanim novopotentirane sesalnice, ki nepotrebno dela vsako dojnico (mnogo rečeno!) Otrok se more rediti sedé, leže in celo v spanji, in sicer ravno tako, kakor da bi ga mati dojila, namreč brez vsega truda. Je dokazov dovolj, da otroci, ki so jih dojnice dojile, niso imeli zdravja in moči in da so še le kasneje s pomočjo omenjene sesalnice začeli razcvetati, kar je lahko umljivo, kajti kolikokrat je treba iskati drugo dojnico, predno dobi otrok primerno mu hrano. Le matere vedó ceniti vrednost te iznajdbe. Velja 60 kr., najfineje izdelana 90 kr.

Najnovejša kirurškična iznajdba!

Angležka samoklistira s sikalnico, rabljiva pri otrocih in odraslih; celo oslabiljene osebe jo morejo brez napanjanja sami na sebi rabiti in se da klistira po potrebi močno ali malo napolniti. Tega orodja naj bi ne manjkalo v nobeni hiši. Po 3 f.

Omenjene reči so v avstrijski monarhiji e d i n o in s a m o pri podpisani zalogi dobiti.

A. Friedmann na Dunaji, Praterstrasse Nr. 26.